

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *A Szent-István Akadémia első ülése*

Forrás: *Alkatmány*

Bp.

1916 I. 19

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

81(062)

Hely

Szent-István Akadémia

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

A Szent-István-Akadémia első ülése.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, jan. 18.

A Szent-István-Akadémia ma délután 5 órakor tartotta meg a Szent-István-Társulat nagytermében első ülését, nagy érdeklődés mellett. Az ülésen előkelő közönség jelent meg, amelynek soraiban tudományos életünk sok notabilitása hallgatta meg a megnyitó ülés magas-nívójú előadásait. A Szent-István-Akadémia első elnöke egyhangulag történt választással dr. *Giesswein* Sándor preláthus, országgyűlési képviselő lett, aki sokoldalú tudományos munkásságánál, személyi tulajdonságainál, fáradhatatlan agilitásánál fogva minden tekintetben méltó az Akadémia bizalmára.

Az Akadémia első elnöke bizonyára ki fogja elégíteni a személyéhez fűzött várakozást, hivatott kézzel fogja vezetni e nagy jövőt ígérő új tudományos intézményünket a kezdet nehézségei, a nagy képességeket is próba tevő feladatai között. Ideális célokért, a keresztény kultúráért, tudományért lelkesedő egyénisége méltó teret talál a Szent-István-Akadémia munkakörében.

Az első ülésről az alábbi részletes tudósításunk számol be:

A Szent-István Akadémia ma délután 5 órakor tartotta meg a Szent-István-Társulat nagytermében első ülését. Az ülésen előkelő katolikus közönség vett részt, ott voltak *Giesswein* Sándor, *Kiss* János, *Négyesy* László, *Székely* István, *Hanuy* Ferenc, *Concha* Győző, *Reiner* János, *Novák* Lajos,

Ember Károly, *Angyal* Pál, *Dudek* János, *Hanauer* Á. István, *Királyi* János, *Szémán* István, *Bita* Dezső, *Hermann* Antal, *Fieber* Henrik, *Gulyás* Pál, *Bán* Aladár, *Erdősi* Károly, *Vargha* Damján, *Bartha* József, *Karácsonyi* János, *Schütz* Antal, *Kincs* István, *Döry* Ferenc, *Ivány* Béla, *Huszka* József, *Chobot* Ferenc, *Felsmann* József, *Kőrösi* Albin, *Kontor* Elek, *Simonyi-Semadam* Sándor és többen mások. Az ülés mindenekelőtt titkos szavazással megválasztotta elnöknek dr. *Giesswein* Sándor pápai preláthus, orsz. képviselőt és főtitkárnak *Reiner* Jánost. Az újonnan megválasztott elnök, megköszönvén a kitüntető bizalmat, a következő szavakkal jelezte a Szent-István-Akadémia hivatását:

— Nem szükséges programot adnom, mert nekünk csak egy programmunk van: tovább építeni, fejleszteni azt, amit a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztálya mintegy három évtizeden át megtervezett és megalapozott. Mindazonáltal nem felesleges dolog az, hogy ez az osztály akadémiaivá átalakult és pedig átalakult ebben a nagy eseményekkel terhes időszakban. Ez talán épp annak a jele, hogy mielőtt a jövő kialakulásai feladatokat tűznek ki s hogy mi ezeket a kellő pillanatban megértettük.

Mint katolikus és az objektív tudományt művelő társulat, mi a jövőben is, úgy mint a múltban, távol állunk minden agresszív irányzattól és minden szeparatizmustól. Ami igazán katolikus, az az egyetemes akar lenni, annak ne szétválasztó, hanem egyesítő, egybekapcsoló energiát kell kifejtenie. A mi társulati osztályunk autonóm akadémiaivá nőtte ki magát, hogy a jelen viszonyok centrifugális irányzatában a katolicizmus hagyományos erejével kapcsolatokat teremtsen és erősítsen meg, me-

lyek a mi nemzeti érvényesülésünket is hatványozzák.

— A ma eseményei új feladatokat tűznek ki nemzetünknek és azok szempontjából kívánatos, szükséges, hogy a magyar katolicizmus tudományos képviselői megtalálják az érintkezést nyugati és keleti szomszédainkkal. Új irányok és utak nyílnak meg nemcsak a kereskedelem, hanem a szellemi érintkezés számára is a Nyugat és Kelet között és a magyar szellemi kultúrának itt a közvetítő, áthidaló szerepet kell vinnie, amire a magyar nemzetet földrajzi helyzete és történelmi hagyományai magyarosan predestinálják; nekünk, magyar katolikusoknak és a magyar keresztény kultúra képviselőinek érintkezésbe kell lépniük a szellemi kultúra terén nyugati és keleti szomszédainkkal is a további fejlődés folyamatán a távolabbi keresztény kul-

turnépekkal, a katolikus irodalmi egyesületekkel, mert annyi bizonyos, hogy nekünk magyaroknak és katolikusoknak nem szabad megmaradni bármily fényes elszigetelés állapotában. Nekünk meg kell találnunk a kulturális téren a kapcsolatot a katolikus tudományosság külföldi szervezeteivel, hogy a külföld meggyőződjék arról, hogy mi is élünk s hogy e téren is van bennünk erő. S hogy a szellemi érintkezés és kölcsönös megerősítés e munkájában mi, katolikusok kellő sullyal és tekintéllyel fel léphessünk, ezért volt kívánatos és szükséges, hogy akadémiaivá fejlődjünk. E tény nagy feladatokat tűz ki elénk, melyekre gyengésem érzetében csak csüggedve gondolok, de Isten segítségével és az önök támogatásának reménye erőt önt belém, hogy bizva nézzek a jövő elé.

A nagy lelkesedéssel fogadott elnöki beszéd után

Reiner János főtitkár szólt az egyesület céljairól. A magyar nemzet megnövekedett tekintélyének fokozását és morális erőinek fejlesztését parancsoló követelések természetesnek mutatják — fejtegette a főtitkár — hogy mi is a Szent-István-Társulat Irodalmi és Tudományos Osztályában meglevő előzményből tudományos munkálkodás rendszeresebb és magasabb szervezetét kívánjuk a magyar kultúra megnövekedő feladatainak szolgálatába állítani, mint olyat, mely munkásságát belekapcsolja a tudományt művelő s a kultúrát szolgálni hivatott intézetek és szervezetek munkásságába, ahhoz csatlakozva, azt kiegészítve, támogatva erősítve s hatásait növelve.

Majd bejelentette a főtitkár, hogy *Walther* Gyula c. püspök, kanonok 1000 koronát bocsátott a Szent-István-Akadémia alaptökéjének növelésére. Megalakították ezután az új Akadémia négy osztályát, majd az elnök indítványára hódoló és üdvözlő táviratokat küldöttek: a pápának, a királynak, a hercegprimásnak s magyarországi, velünk rokon irányu, s jelenleg barátságos viszonyban álló külföldi hasonló tudományos intézetekhez.

Ezután dr. *Szémán* István tartotta meg felolvasását «Az orosz dulta föld» címmel, amelyben a sárosi, zempléni és szepesi ruthénséget ismertette benne. A magyar nemzethez mindig hűséges népmultjából és jelenéből mutatott be néhány érdekes vonást, amelyek azt bizonyítják, hogy a ruthén nép érdemes arra, hogy lelkéhez közelebb férközzünk s a magyar nemzeti kultúra értékeit vele megosszuk. Ez a jóra való s jobb sorsra érdemes nép, mely tulajdonképpen csak saját otthonának a világháború gyújtotta lángjainál lépett ki az ismeretlenség homályából, megérdemli azt, hogy a multak mulasztásaiért s a jelen szenvedéseiért is kárpótolja a mindenkor lojális magyar nemzet megértő szive és testvéri segítő keze.

Az előadás e konkluziójához a háború okozta szenvedések vázolója s a sárosi, zempléni és szepesi ruthénségnek betelepülése, mai elhelyezkedése, faji hovatartozásának megvilágítása s a magyarsággal való szoros kapcsolata szükségességének, valamint egyházi, tanügyi s közgazdasági helyzetének mérlegelése vezette az előadót, amelyek mindegyikére annyira hatott a háború, hogy rendezésük s irányításuk elől az illetékes tényezőknek kitérni már tovább nem lehet. Van tehát u. n. *ruthénkérdés*, amelynek sokféle vonatkozását bogozta ugyan összebb a világháború, de egyszersmind gyökeres megoldásukat is sietteti.

A szép beszéd után a Szent-István-Akadémia első ülése véget ért.